

**III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA
W OLSZTYNIE**

**PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY**

OKRES REALIZACJI 2020/2021

Program opracowany przez: Zespół Wychowawczy
przy udziale Rady Rodziców

Program uchwalony przez Szkolną Radę Rodziców w dniu 24.09.2020 r.

I. Podstawy prawne „Programu wychowawczo – profilaktycznego”

- Konstytucja RP – art. 48 ust.1, art. 54 ust. 3, art.53 ust. 4, art.70 ust. 4, art. 72 ust.1
- Ustawa o działach administracji rządowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2016r. poz.543,749,1020,1250)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2017r. poz. 59 i poz. 949)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno – pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych
- Ustawa Karta Nauczyciela
- Ustawa z 24 kwietnia 2015r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 875)
- Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015r. poz. 1249)
- Ustawa z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych

II Cele i założenia „Programu wychowawczo – profilaktycznego”

Cele:

1. Kształtowanie postawy tolerancji, empatii i życzliwości wobec innych.
2. Umacnianie szacunku wobec naszego dziedzictwa narodowego oraz tradycji.
3. Przygotowanie do uczestnictwa w życiu społecznym, rodzinnym oraz zawodowym.
4. Kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych poprzez możliwość udziału w działaniach wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym oraz zaangażowaniu w działalność podmiotów pomocowych.
5. Kształtowanie postawy współpracy w grupie, klasie, szkole.
6. Stworzenie w szkole atmosfery sprzyjającej rozwojowi fizycznemu, psychicznemu oraz emocjonalnemu.
7. Kształtowanie w młodym człowieku postawy wierności wyznawanym przez siebie wartościom.
8. Prowadzenie systematycznej działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej wśród uczniów, ich rodziców, opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły w celu przeciwdziałania narkomanii, która obejmuje działania uprzedzające oparte na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia oraz jego otoczenia społecznego.
9. Rozwijanie postawy dociekliwości w poszukiwaniu wiedzy oraz prawdy.

Założenia

1. Program wychowawczo – profilaktyczny:

1. Jest spójny ze Szkolnym Zestawem Programów Nauczania.
2. Opiera się na profilaktyce zagrożeń opisanych w Szkolnych Procedurach postępowania nauczycieli w sytuacjach problemowych.
3. Powstał w oparciu o diagnozę sytuacji wychowawczej, diagnozę w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, z uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.
4. Kształtuje u uczniów postawy prospołeczne.
5. Zakłada skuteczność podejmowanych działań.
6. Zakłada ścisłą współpracę nauczycieli z rodzicami uczniów.
7. Skierowany jest do wszystkich uczniów.
8. Tworzony jest po to, by zapobiegać, korygować, ograniczać i likwidować czynniki ryzyka oraz wzmacniać czynniki chroniące.
9. Służy kształtowaniu systemu wartości uczniów, w którym zdrowie jest jedną z najważniejszych wartości w życiu.
10. Zakłada wzmacnianie więzi uczniów ze szkołą oraz społecznością lokalną.
11. Zakłada kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole.
12. Zakłada budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów z nauczycielami, a także nauczycieli z rodzicami lub opiekunami uczniów.
13. Zakłada doskonalenie kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz rodziców i opiekunów uczniów.
14. Służy rozwijaniu i wspieraniu działalności uczniów w wolontariacie.
15. Wspiera edukację rówieśniczą i programy rówieśnicze mające na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

2. Szkoła przy realizacji „Programu wychowawczo-profilaktycznego” współpracuje z:

- jednostkami samorządu terytorialnego,
- poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi,
- placówkami doskonalenia nauczycieli,

- podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, wojewódzkimi i powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi,
- Policją,
- organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz uczniów i ich bezpieczeństwa;

3. Szkoła monitoruje realizację „Programu wychowawczo-profilaktycznego” i modyfikuje go, wykorzystując wyniki prowadzonej przez siebie diagnozy występujących w środowisku uczniów czynników ryzyka i czynników chroniących. Diagnoza opiera się na:

- wnioskach z obserwacji nauczycieli i pracowników szkoły,
- diagnozie sytuacji wychowawczej dokonanej przez wychowawcę klasy,
- wnioskach z nadzoru pedagogicznego dyrektora,
- wnioskach i obserwacjach pedagogów, psychologa i wychowawców,
- analizie frekwencji oraz sytuacji problemowych,
- ukierunkowanych badań ankietowych.

III Treści o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów

1. Wspieranie ucznia w pracy nad własnym rozwojem.
2. Promocja indywidualnych osiągnięć i sukcesów uczniów.
3. Zachęcanie do podejmowania działalności samorządowej, społecznej i w ramach wolontariatu.
4. Promocja umiejętności pracy i współpracy w grupie i na rzecz grupy rówieśniczej. Zajęcia integracyjne klas pierwszych.
5. Wspieranie ucznia w regularnym uczestniczeniu w zajęciach lekcyjnych.
6. Wyposażanie w wiedzę i umiejętności przydatne do pomyślnego zdania egzaminu maturalnego i dalszego kształcenia oraz podjęcia pracy zawodowej.
7. Zapewnienie optymalnego klimatu pracy, tworzenie atmosfery życzliwości, bezpieczeństwa i tolerancji (doskonalenie demokratycznych procedur i relacji międzyludzkich).
8. Wdrażanie do respektowania ustalonych zasad zachowania i obowiązujących w szkole norm społecznych i prawnych.

9. Przekazywanie rzetelnej wiedzy o zjawisku narkomanii i innych uzależnień po to, by wszyscy mogli właściwie reagować na ich przejawy.
10. Dbanie o ceremoniał szkolny.
11. Kultywowanie szkolnych tradycji.
12. Rozwijanie świadomości patriotycznej, historycznej, kulturalnej i estetycznej uczniów.

IV Działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO UCZNIÓW

1. Pomoc i wspieranie młodzieży w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.
2. Zapobieganie zagrożeniom, jakie mogą napotkać młodzi ludzie związanych z używaniem:
  - a) środków odurzających,
  - b) substancji psychotropowych,
  - c) środków zastępczych,
  - d) nowych substancji psychoaktywnych niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia psychicznego i fizycznego uczniów.
3. Wyposażenie społeczności szkolnej w wiedzę z zakresu przeciwdziałania narkomanii, w tym angażowanie podmiotów realizujących formy i działania określone w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii.
4. Przybliżenie uczniom mechanizmów i skutków zachowań ryzykownych (używania środków zmieniających świadomość, agresja i przemoc, przedwczesna aktywność seksualna, wagary, zaburzenia odżywiania).
5. Pokazanie sposobów pokonywania trudności w nauce oraz trudności emocjonalnych,
6. Nauka umiejętności interpersonalnych w zakresie rozwiązywania trudności i problemów, efektywnego komunikowania się, podejmowania decyzji, radzenia sobie ze stresem, **utrzymania koncentracji podczas lekcji.**
7. Umiejętność wykorzystywania swoich dobrych cech i mocnych stron w dążeniu do wyznaczonych celów,
8. Uczenie zachowań prozdrowotnych oraz zapewniających bezpieczeństwo.

9. Prowadzenie działań zapobiegających korzystaniu z telefonów komórkowych podczas lekcji.

10. Zaznajamianie uczniów z zasadami postępowania w przypadkach wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole oraz w przypadku zagrożeń bezpieczeństwa cyfrowego.

11. Stwarzanie okazji przeżycia sukcesu i zaspokojenia ważnych potrzeb w sposób akceptowany społecznie.

12. Zwiększenie frekwencji uczniów. Bieżące monitorowanie absencji i spóźnień. Udzielanie pochwał na forum klasy uczniom z najwyższą frekwencją.

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO RODZICÓW

1. Wsparcie rodziców w sytuacjach trudnych poprzez korzystanie z pomocy nauczycieli, pedagogów, doradcy zawodowego.

2. Współpraca ze specjalistycznymi placówkami, zajmującymi się udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

3. Motywowanie rodziców do monitorowania postępów w nauce i nieobecności dzieci w szkole.

4. Podnoszenie kompetencji wychowawczych przez udział w prelekcjach, wykładach, programach skierowanych do rodziców jak „Szkoła dla rodziców i wychowawców”.

5. Aktywne uczestnictwo w życiu szkoły.

6. Efektywna współpraca Klasowych Rad Rodziców ze Szkolną Radą Rodziców.

7. Zorganizowanie konkursu przez Radę Rodziców na najwyższą frekwencję klasową.

8. Współudział w przygotowaniu i realizacji „Programu wychowawczo-profilaktycznego”, koncepcji pracy szkoły i innych dokumentów szkolnych.

9. Wyrażanie opinii w każdej sprawie istotnej dla rodziców i pracy szkoły.

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO NAUCZYCIELI

1. Poszerzanie wiedzy o współczesnych zagrożeniach czyhających na młodzież.

2. Zapobieganie zagrożeniom i reagowanie w przypadku wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole oraz zagrożeń bezpieczeństwa cyfrowego.

3. Podnoszenie kompetencji w zakresie prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych np. poprzez udział w zajęciach „Szkoła dla rodziców i wychowawców”.
4. Efektywna i ścisła współpraca z pedagogiem szkolnym i innymi specjalistami.
5. Współpraca z rodzicami i instytucjami wspierającymi pracę szkoły.
6. Udział w programach, spektaklach, projektach profilaktycznych.
7. Sprawowanie opieki nad Samorządem uczniowskim, szkolnym wolontariatem, drużynami sportowymi, ratowniczymi i innymi organizacjami uczniowskimi.
8. Indywidualizacja pracy z uczniem, który tego wymaga.
9. Przygotowanie i realizacja rocznego planu pracy wychowawczej w oparciu o „Program wychowawczo-profilaktyczny”.

V Programy wykorzystywane przez uczniów, rodziców i nauczycieli przy realizacji „Programu wychowawczo – profilaktycznego”

W realizacji zadań szkolnego „Programu wychowawczo – profilaktycznego” planuje się wykorzystać:

- program „**ARS, czyli jak dbać o miłość**”, koordynowany przez Sekcję Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Olsztynie. Program koncentruje się na profilaktyce używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze).
- program „**Szkoła dla rodziców i wychowawców**” (program profilaktyczny autorstwa J.Sakowskiej i Z.Śpiewak). Program opiera się na koncepcji „Wychowanie bez porażek” T. Gordona i stanowi adaptację amerykańskiego warsztatu A. Faber i E. Mazlish „Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, jak mówić, żeby dzieci nas słuchały”. Program koncentruje się na głównych czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących przed zaburzeniami zachowania u dzieci związanych z trudną sytuacją rodzinną. Realizatorem zajęć w ramach tego programu będą specjaliści z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 3 w Olsztynie.
- program „**Szkoła wierna dziedzictwu**” – program działań podtrzymujących tożsamość narodową, celebrowanie rocznic historycznych, podejmowanie działań o charakterze patriotycznym. W 2018 r. III LO uzyskało Certyfikat Szkoły Wiernej Dziedzictwu.

- program „**Szkoła Promująca Zdrowie**” – planowanie i realizacja działań promujących zdrowy styl życia, właściwe odżywianie, zapobieganie chorobom cywilizacyjnym. W 2020 roku III LO otrzymało Certyfikat „Szkoły Promującej Zdrowie”.
- działalność **Klubu Wnuka Sybiraka**, który prowadzi działalność w III LO od 2008r.
- działalność **Szkolnych Drużyn Ratowniczych**, które zajmują się szkoleniami uczniów z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz odnoszą wielkie sukcesy w zawodach (I oraz IV miejsce w Mistrzostwach Polski w udzielaniu pierwszej pomocy).

VI strategie profilaktyczne możliwe do wykorzystania

STRATEGIA INFORMACYJNA

Dostarczanie adekwatnej wiedzy na temat istniejących zagrożeń i możliwości zabezpieczenia się przed nimi. Zakłada się, że wzrost wiedzy o mechanizmach i skutkach palenia tytoniu, picia alkoholu, odurzania się narkotykami, zaburzeń odżywiania, zachowaniach przemocowych, czy podejmowaniu przedwczesnej aktywności seksualnej spowoduje zmianę postaw i zachowań młodzieży.

Formy realizacji: Lekcje wychowawcze, spotkania ze specjalistami, apele, zebrania dla rodziców, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, szkoleniowe rady pedagogiczne. Wykłady, warsztaty, pogadanki, filmy, ulotki, broszury, plakaty, artykuły prasowe itp.

STRATEGIA EDUKACYJNA

Dla uczniów - rozwijanie podstawowych umiejętności interpersonalnych. Zakłada się, że wzrost kompetencji społecznych uchroni młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.

Formy realizacji: wykłady, prelekcje, szkolenia, warsztaty, spotkania tematyczne. Zajęcia lekcyjne z wybranych przedmiotów, ścieżki edukacyjne, godziny wychowawcze, zajęcia pozalekcyjne. Gry i ćwiczenia psychologiczne, warsztaty edukacyjne, zajęcia psychoedukacyjne, samodzielne programy profilaktyczne.

STRATEGIA ALTERNATYW

Pomaganie młodzieży w zaspokojeniu ważnych potrzeb oraz stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność społecznie akceptowaną. Zakłada się, że udział młodzieży w różnych atrakcyjnych formach pozalekcyjnych będzie alternatywą dla nudy i zachowań ryzykownych.

Formy realizacji: Zajęcia pozalekcyjne w szkole i poza szkołą. Koła sportowe, koła zainteresowań, teatry amatorskie, zespoły wokalne- muzyczne, imprezy ogólnoszkolne i międzyszkolne, konkursy i olimpiady przedmiotowe, imprezy szkolne i lokalne.

STRATEGIA INTERWENCYJNA

Pomaganie jednostkom w identyfikowaniu swoich problemów i poszukiwaniu możliwości ich rozwiązywania; udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych.

Formy realizacji: Lekcje wychowawcze, zajęcia profilaktyczne, spotkania ze specjalistami, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, pomoc i opieka psychologiczno-pedagogiczna. Ćwiczenia psychologiczne, gazetki, pogadanki, wykłady multimedialne.

VII Oczekiwane efekty

A. Oczekiwane efekty - Uczniowie

Zakłada się, że po realizacji programu młodzież będzie:

- posiadać wiedzę i umiejętności przydatne w walce z problemem uzależnień i innym przejawami dysfunkcjonalności,
- znać konsekwencje używania różnych środków odurzających a także związanych z nimi chorobami, problemami rodzinnymi, płciowymi, społecznymi, prawnymi, ekonomicznymi,
- znać konsekwencje zaburzeń odżywiania,
- znać konsekwencje zachowań przemocowych,
- mieć aktualną informację na temat pomocy ze strony placówek interwencyjnych i terapeutycznych dla osób odurzających się (oraz z innymi problemami),
- mieć przygotowanie do pełnienia roli lidera w przedsięwzięciach profilaktycznych przeznaczonych dla młodszych kolegów,

- posiadać umiejętność samokontroli, aktywnego słuchania, odmawiania, rozwiązywania konfliktów, brania i udzielania wsparcia, dokonywania odpowiedzialnych wyborów,
- inicjować działania wychowawcze i profilaktyczne oraz uczestniczyć w ich realizacji,
- budować zintegrowane zespoły klasowe,
- uczyć się wzajemnego wspierania w sytuacjach stresowych,
- współpracować z wychowawcami (nauczycielami),
- znać konsekwencje absencji szkolnej,
- włączać się w realizację zadań statutowych szkoły.

Profil Absolwenta III LO w Olsztynie:

1. Absolwent naszej szkoły jest dojrzałym, znającym swoją wartość człowiekiem.
2. Posiada wiedzę pozwalającą mu na kontynuowanie edukacji i realizację swoich celów.
3. Cechuje go odpowiedzialność za własny rozwój osobisty i zawodowy.
4. Rozumie ustalone zasady i potrafi się do nich dostosować.
5. Szanuje godność innych ludzi niezależnie od rasy, wykształcenia i światopoglądu.
6. Absolwent naszej szkoły wykazuje się altruizmem, chęcią niesienia pomocy innym oraz jest osobą empatyczną i mającą kompetencję współpracy.
7. Jest prawy i uczciwy oraz potrafi reagować w sytuacjach, które tego wymagają.
8. Dbą o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych.
9. Jest patriotą i kultywuje tradycje narodowe.
10. Pragnie uczestniczyć w życiu społecznym.
11. Dbą o kulturę osobistą (zachowania i słowa).
12. Potrafi dokonać konstruktywnej krytyki i skonfrontować swoje możliwości psychofizyczne z wymaganiami rynku pracy.
13. Jest dumny z tego, że jest Absolwentem III LO.

B. Oczekiwane efekty - Rodzice

Zakłada się, że realizacja zaplanowanych działań przyczyni się do lepszego rozumienia przez rodziców:

- mechanizmów dojrzewania,
- zagrożeń prawidłowego rozwoju uczniów,
- czynników wspierających rozwój ucznia,
- wartości współpracy ze szkołą i specjalistami,
- wagi zacieśnienia więzi pomiędzy rodzicami a dziećmi.

C. Oczekiwane efekty - Nauczyciele

Zakłada się, że realizacja zaplanowanych działań przyczyni się do:

- podniesienia kompetencji wychowawczych nauczycieli,
- usprawnienia współpracy z rodzicami,
- zdobycia rzetelnej wiedzy o uzależnieniach i adekwatnej do nich profilaktyce.

VIII Sposób mierzenia efektów pracy

1. Obserwacje i diagnoza wychowawcza.
2. Informacje zwrotne od rodziców i uczniów.
3. Analiza dokumentacji szkolnej.
4. Ankiety, sprawozdania wychowawców i nauczycieli-opiekunów uczniów, zespołów, drużyn.
5. Ocena sytuacji wychowawczej przez specjalistów zatrudnionych w szkole.
6. Ewaluacja Programu wychowawczo-profilaktycznego na zakończenie roku szkolnego 2020/2021.

Opracował Zespół Wychowawczy w składzie:

p. Danuta Gomolińska

p. Wioletta Obidzińska

p. Karolina Burdalska

p. Ewa Klimaszewska-Mazur

p. Izabela Kulbaba

p. Marek Symonowicz

p. Ewa Sobieraj